

METSO-ohjelma

Esa Pynnönen, YM
18.10.2023

METSO-ohjelma

- METSO-ohjelma on vapaaehtoista metsiensuojelua edistävä ohjelma, jonka tavoitteena on omalta osaltaan pysäyttää monimuotoisuuden heikkenemistä metsäelinympäristössä (2008-2025).
- METSOsta on tehty valtioneuvoston päätökset vuosina 2008 ja 2014
  - Tehdään YM / MMM yhteistyönä
  - Pysyvän / pysyväisluonteisen suojelun kokonaistavoite 96 000 hehtaaria 2025 mennessä (YM rahoituksella, sisältää 13 000 ha valtion maita pysyvään suojeluun)
  - MMMillä oma tavoitteensa (82 000 ha) määräaikaista suojelua
- Kokonaistoteutus (pysyvä suojelu) tällä hetkellä (2008- 9/2023) on noin 92 000 hehtaaria (ELYt + Metsähallitus)
  - Toteutustilanne noin 96 % (96 000 hehtaarista)
  - Kokonaistavoite jyvitetty alueellisesti ELY-keskuksille
- Tekeminen painottuu tällä hetkellä Etelä-Suomeen
  - Valmistunut pohjoisesta kohti etelää

METSO-ohjelma

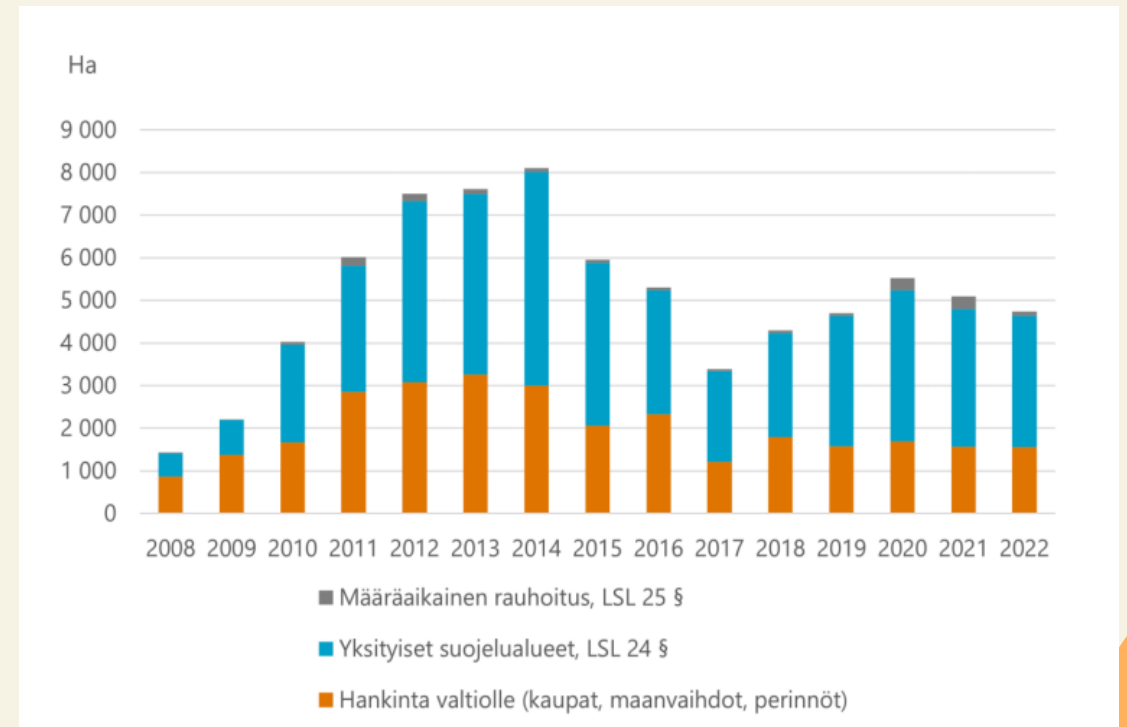
- Suojelukohteiden valinnassa noudatetaan luonnontieteellisiä valintakriteerejä ja ne on laadittu elinympäristökohtaisesti ohjelmaa varten
- Tyypillinen eteläsuomalainen pysyvän suojelun METSO-kohde on vajaan kymmenen hehtaarin kokoinen
- Ohjelma perustuu maanomistajan vapaaehtoisuuteen ja on otettu hyvin vastaan maanomistajien sekä sidosryhmien keskuudessa (sosiaalinen hyväksyttävyys)

METSO-elinympäristöt	Metsähallitus 2014, ha	ELY-keskusten METSO-toteutus 2008–2022, ha	Yhteensä, ha
Lehdot	212	3 324	3 536
Monimuotoisuudelle merkittävät kangasmetsät	6 228	38 768	44 997
Vesistöjen lähimetsät	122	2 663	2 785
Monimuotoisuudelle merkittävät suot	2 894	13 722	16 616
Metsäluhdut ja tulvametsät	18	716	734
Harjujen paahdeympäristöt	151	371	522
Maankohoamisrannikon monimuotoisuuskohteet	79	2 067	2146
Puustoiset perinnebiotoopit	8	402	411
Kalkkikallioiden ja ultraemäksisten maiden metsäiset elinympäristöt	0	318	318
Metsäiset kalliot, jyrkänteet ja louhikot	468	5 250	5 718
Muut	2 821	8 275	11 096
Pinta-ala yhteensä	13 000	75 878	88 878

METSO-ohjelma

- Pysyvän / pysyväisluonteisen suojelun toteutuskeinoja ovat maakaupat, yksityisten suojelualueiden perustamiset ja 20 vuoden määräaikaiset suojelusopimukset
- METSO-ohjelman vuosittainen suorite on vaihdellut määrärahojen puitteissa
- Vuodesta 2020 alkaen Helmi-ohjelman mukainen soidensuojelu kirjautuu Helmi-ohjelmalle, joten vuosien välistä vertailua ei voi tehdä aivan suoraviivaisesti

METSO-ohjelma

- Maa- ja metsätalousministeriön rahoittamat METSO-toimet kohdistuvat yksityismetsiin
- Valtaosa Kemera-lain mukaisia ympäristökorvauksia ja pienempi osuus luonnonhoitohankkeiden rahoitusta
- Metsähallitus ollut tehnyt metsäisten elinympäristöjen ennallistamis- ja kunnostustoimia valtion mailla METSO-ohjelmassa
- Luetaan nykyisin pääosin mukaan Helmi-ohjelman suoritteisiin

Metsälain 10 §:n elinympäristöt	2022	2008–2022
Pienvedet	671	12 378
Rehevät korvet ja letot	207	2 932
Lehtolaikut	300	3 049
Kangasmetsäsaarekkeet	73	1 373
Rotkot ja kurut	6	57
Jyrkänteet alusmetsineen	77	659
Vähätuottoiset elinympäristöt	35	12 389
Yhteensä	1 369	32 837
METSO-elinympäristöt		
Lehdot	137	1 179
Monimuotoisuudelle merkittävät kangasmetsät	1 106	9 526
Monimuotoisuudelle merkittävät suot	344	4 292
Vesistöjen lähimetsät	452	3 248
Metsäluhdet ja tulvametsät	13	308
Metsäiset kalliot, jyrkänteet ja louhikot	175	2 244
Kalkkikalliot ja ultraemäksisten maiden metsät	0	5
Harjujen paahdeympäristöt	0	45
Puustoiset perinneympäristöt	2	54
Maankohoamisrannikon monimuotoisuuskoh- teet*	0	782
Yhteensä	2 229	21 683
Ympäristötukisopimukset yhteensä	3 598	54 520

* Maankohoamisrannikon kohteet kirjataan nykyisin elinympäristökohtaisen tyyppin mukaisesti.

METSO-ohjelma

- METSO-ohjelmaan ympäristöhallinnon käyttämä panostus on mukailut momentin 351063 määrärahatasoa
- Viime vuosina ollut momentin suurin määrärahan käyttökohde
- Vuonna 2023 METSO-ohjelman pysyvään suojeluun käytettäneen noin 24 miljoonaa euroa
- Vuonna 2024 arvio METSO-ohjelman pysyvän suojelu rahoitustasosta on noin 23 miljoonaa euroa.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Yht.
ELY-keskukset	8,7	9,7	21,3	24,4	33,9	34,2	36,8	28,7	21,5	18	23,5	28,4	35,2	33,2	34,0	391,6
Suomen metsäkeskus, ympäristötuki	4,5	5,2	7,6	8,7	5,2	4,4	5,2	2,3	3,7	3,0	4,4	5,0	7,5	9,3	8,1	84,1
Suomen metsäkeskus, luonnonhoitohankkeet	2,4	2,3	2,5	2,2	1,6	1,3	1,4	0,7	0,4	0,6	0,7	0,8	0,9	0,5	0,9	19,2
Suomen metsäkeskus, yhteensä	6,9	7,5	10,1	10,9	6,8	5,7	6,6	3,0	4,1	3,6	5,1	5,8	8,4	9,8	9,0	103,3
Yhteensä	15,6	17,2	31,4	35,3	40,7	39,9	43,4	31,7	25,6	21,6	28,6	34,2	43,6	43,0	43,0	494,9

METSO-ohjelma

- Suojelun lisäksi ohjelmassa tehty mm. koulutuksia, oppaita ja kehittämishankkeita sekä lisätty tietoa monimuotoisuudesta maanomistajille
- METSO-ohjelma päättyy vuonna 2025
- METSO-ohjelman jatkosta (2026-2030) on maininta Helmi-ohjelmaa koskevassa valtioneuvoston päätöksessä
  - Valmistelu aloitetaan ennen ohjelmakauden päättymistä
  - Kehittämistarpeita voidaan huomioida
- Muuta vapaaehtoista suojelua:
  - Helmi-ohjelman mukainen soidensuojelu (käynnissä)
  - Erillismäärärahalla toteutettava metsien suojelu Pohjois-Suomessa (myönnöt 2020, 2023)

